

„Az alapkészségek felmérésekor szembesültünk a hiányosságokkal!”

Királyházáról a szolnoki kollégiumba



Rácz Ilona

Végzettsége: ukrán nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár (Ungvári Egyetem).

A kollégiumban töltött évek száma: 13 év. 1995-2008.

Betöltött munkaköre: kollégiumi csoportvezető nevelőtanár.

Jelenleg: nyugdíjas.

Takaros családi ház, rendezett porta előtt, már messziről integetve, mosolyogva fogad a szolnoki Pletykafaluban *Rácz Ilona* tanárnő. Készségesen mutat helyet a keskeny utcában, segít az autóm leparkolásánál. Egyedül él, de nem magányosan, hűséges négy lábúja végig ott hasal a szobai nagy asztal alatt, ahol visszalapozunk a múltba. Mint egy terített betli, előre kikészített fotóalbumok, mappák sorjáznak a terítőn. A tanárnő élete viszont nem volt játék, inkább kemény próbatétel! Mutat egy nagyalakú spirálfüzetet. Bár kissé megromlott egészségéből adódóan akad némi írásproblémája, kitartóan dolgozik a családregején.

Áruld el, hogyan lettél tanár?

Nagyon messziről kell kezdenem. Kárpátalján születtem, a nagyszülősi járásban, Királyházán élt a családom, anyukám nagyszülősi, apukám péterfalvi születésű volt. Anyu egy varrodában műszaki ellenőrként, apu a fűtőházban művezetőként dolgozott. Otthon csak magyarul beszéltünk, és amikor eljött az iskolaév, úgy mentem első osztályba, hogy egy szót sem tudtam ukránul – meséli egy szuszra *Ica mama*, ahogy a diákjai szólították. Szerencsére a szomszédban lakott *Deák Pál*, a tanító bácsim, aki negyedik osztályig volt a tanárom. Hozzá

jártam minden délután, sokat foglalkozott velem. Az iskolában a 40 gyerek közül hatan voltunk magyarok, akik nagyon összetartottunk. Milyen gyerek voltam? Borzasztó hiú! Amikor éreztem, hogy megy a tanulás, mindig én akartam a legjobb lenni. Nagyon szerettem szavalni, műsort vezetni. Utóbbi nagyon imádtam. Sok vetélkedőre jártam. Érettségi után angol szakon kezdtem el tanulni. Közben elmentem dolgozni is. Úttörővezető voltam, amikor elküldtek egy távolabbi városba, továbbképzésre, ahol májgyulladást, hepatitiszt kaptam. Lebetegedtem, már szinte a halálomon voltam. Távíratoztak a szüleimnek, hogy nagy a baj. Odautaztak hozzám, apukám megöszült teljesen, fehér lett a haja. Nagyon sokáig gyógyultam, több mint egy évig voltam beteg, utána nem vettek vissza az angol szakra. Azt mondták válasszak: vagy ukrán szak, vagy történelem. Mivel nagyon akartam tanulni, így lettem angol helyett ukrán szakos.

A tanári állást imádtam, nagyon szerettem tanítani! Nagyszőlősön dolgoztam az 1. sz. Általános Iskola és Gimnáziumban. Az ötödiktől a tizedik osztályig tanítottam. Férjnél voltam már, amikor jött a rendszerváltozás. Nehéz évek kezdődtek. Viki lányom színötösre érettségizett, a kisebbik a nyolcadikat végezte. A munkácsi ápolónő képzőbe szeretett volna tovább tanulni, de kétezer dollárt kértek. Őrült nagy pénz volt ez, amikor sokan voltak munkahely nélkül. Akkor szóltak a Szolnokon élő szüleim, és a húgom, hogy gyertek ki Kárpátaljáról!

Melyik évben volt ez?

Több mint negyedszázada már ennek. 1994. decemberében még Nagyszőlősön tanítottam, '95 tavaszán már a Baross úti diákotthonban dolgoztam.

Hogyan találtál rá a kollégiumra?

Mivel az ukrán nyelvtanár sehol sem kellett, más munka után kellett néznom. A mai napig hiányzik, hogy nem taníthattam tovább, mindig úgy éreztem, hogy többre lennék képes. A Szolnoki Sportcentrumban ígértek állást, de ez csak ígéret maradt. Már harmadszor mentem a munkaügyi központba, amikor végül ajánlólevelet kaptam a kollégiumi munkához. Így lettem nevelőtanár.

Volt-e gondod a beilleszkedéssel?

Semmi problémám nem volt. A Baross úti kollégium harmadik emeletén, a lányszinten dolgoztam, az ott lévő tanárnők aranyosak voltak, mindenben segítettek. Egy rövid,

Gyermekváros utcai kitérő után a Bán útra kerültem, ahol tizenkét év alatt több kollégiumvezetőm is volt. Leginkább *Horváth Istvánt* kedveltem, aki nagyon értékelte a munkámat.

Volt-e valami kellemetlen számodra a nevelőtanári munkában?

A tanév kezdete volt a legnehezebb, amikor az alapkészségek felmérésekor szembesültünk a tanulók hiányosságaival. Sok gyereknél volt szövegértelmezési gond. Sok kollégistát nagy küszködés árán tudtunk csak tanulószobára vinni, mert ellenálltak, ellógtak. Aztán csak sikerült beléjük sulykolni, ha nehezen is a házirendet.

Mit szerettél leginkább?

A szabadidős foglalkozásokat nagyon imádtam. Már nyugdíjas voltam, amikor a volt kollégák még visszahívtak vetélkedőt szervezni. Két nagy ismétlődő rendezvényem volt, amit senki nem szervezett meg se előttem, se utánam. Az egyik a Nagy Teszt Vetélkedő, a másik pedig a Virágkiállítás. Ezt nagyon sajnálom, hogy nem folytatják. Ősszel, vagy tavasszal szerveztük, amikor sok vágott virágot lehetett behozni. Az elkészített virágkompozíciókhoz szövegeket gépeltünk. Például: rózsa és bogáncs. Aláírtuk: A Szépség és a Szörnyeteg. Vagy: egy nagy csokor, különböző virágokból. Felirat: A kollégisták. Piros rózsa: szerelem, fehér rózsa: hűség. Az egész kiállítást véleményezni is lehetett. Egyszer gyűjtöttem régi naptárakat, a fotókat kivágtam, feliratozva üvegtáblák alá tettem, és az étterem falára felfüggesztve tárlatot rendeztem. Volt még egy programom, amit nagyon szerettek a gyerekek: Játékos vetélkedő középiskolások számára. Volt egy bevált nevelési módszerem. Ha nagyon panaszkodtak egy fiúra, azt mondtam neki: - *Kisfiam! Mostantól én vagyok a mostohaanyád. Csak így hívlak majd: Szép fiam, kisfiam!* Amikor aztán rosszul viselkedett, jó hangosan rászóltam: - *Szervusz, szép fiam!* Ez bevált, hogy jó útra tereljem őket. A gyerekeknek mindig Ica mama voltam. Az interneten ma is sok volt diákkal tartom a kapcsolatot. Rám írnak a névnapomon, születésnapomon. Van úgy, hogy nyolcvan üzenetet is kapok. Olyankor csak úgy potyognak a könnyeim a meghatódottságtól!

Köszönjük az interjút!



Alsó kép első sor (balról a harmadik): Ica mama egy kollégiumi farsangi rendezvényen.